

Передплата

на «РУСЛАНА» вивозить:

з Австрії:

на цілий рік . . . 20 кор.
на пів року . . . 10 кор.
на чверть року . . . 5 кор.
на місяць . . . 1-70 кор.

За границею:

на цілий рік: зі щоденною
виплаткою 7 доларів, або 12
рублів; з виплаткою двічі
в тижні 5 1/2 долара, або 10
рублів; з виплаткою що субо-
ти 4 1/2 долара, або 9 рублів.
Наодиноке число по 10 сот.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо русна, ми серце і віра русна.» — З Русланових псалмів М. Пашкевича.

Виходить у Львові що дня
крім неділь і руских свят
о 5 1/2 год. пополудни.

Редакція, адміністрація і
експедиція «Руслана» при ул.
Оссолінських ч. II. (партер)
(фронт від ул. Тихої). Експе-
диція місцева в Агенції
Соколовського в насажі Гавс-
мана.

Рукописи звертає ся лише
напередив застереженя.—

Рекламації неопечатані є
вільні від порта. — Оголо-
шеня звичайні приймають
ся по ціні 20 с. від стріч-
ки, а в «Надісланім» 40 с.
від стрічки. Подяки і при-
ватні донесеня по 30 сот.
від стрічки.

Політика укр.-руського парла- ментарного клубу.

(Дальше).

Вчера указали ми на те, що сиваний протест руского клубу а відтак розбиване пультів відтрутили від него не тільки стороництва парламентарної більшости, але навіть социал-демократів, що повагу клубу в посольській палаті і перед правительством тим способом підорвано і що наслідком того руский клуб опинив ся зовсім відокремленим посеред парламентарних стороництва.

До підорваня поваги і відокремлення руского клубу причинили ся також немало внутрішні спори і боротьби посеред клубу, котрі були прилюдною тайною, а особливо недостача карности, недостача послуху членів клубу для президії. Немало спиняла діяльність і ударемнювала успіхи клубу питома недосвідченість молодим послам говорливість і недодержуваня клубової тайни, що уміли вельми справно використувати противники. Саме про себе розуміє ся, і так буває в усіх добре зорганізованих стороництвах і клубах парламентарних, що провід політики має в своїх руках президія з парламентарною комісією, бо цілий клуб є вельми отяжлілим тілом, а при вродженій Русинам говорливости не можна би перевести ніякої важної акції. Президія отже і парлам. комісія вели пе-

реговори з правительством а коли все було вже умовлено а навіть письменно обезпечено, коли на цілу умову згодив ся вже по довгих розправах весь клуб, одному з провідників лівого крила прийшла охота розпочати проти ухвали руского клубу обструкцію і кинути на президіяльний стіл 30 наглих внесень, щоби спинити парламентарну роботу. Посл сей, котрий свого часу доказував і в Галичині, що соймові послы повинні вести обструкцію і що тим способом приневолять соймову більшість і краеве правительство до уступок в користь руского народу, урвав собі буз, що в раді державній руский клуб досягне великі успіхи з відмогою обструкції. Тим поступком очевидно скомпромітував президию перед правительством і парламентарною більшостою, бо правительством і парлам. більшість побачили, що президія клубу не має ніякого значіння, що на її зобовязане і слово не можна ніяк числити, не можна з нею входити в ніякі договори. Відчувала се зовсім природно і сама президія і парламентарна комісія і тому члени її зложили своє урядоване, клуб опинив ся без проводу і понав в розлад і розстрій.

Почали ся тепер знов цілодневні розправи між членами безгласного клубу, переговори, перепрощуваня, відкликуваня ітд., поки президія і парлам. комісія рішили ся тимчасово знов обняти своє урядоване з засторогою, щоби клуб вибрав собі иншу президию. Само про себе розуміє ся, що всі ті внутрішні події, спори і боротьби причиняли ся лише до ослаблення поваги

клубу, витворювали у міродатних чинників таке переконане, що на сей клуб в данім случаю числити не можна (бо він є unverlässlich) і що задля того з ним нема що вдавати ся в переговори або договори. Такий погляд міродатних чинників на руский клуб спиняв вельми діяльність его і робив неможливим досягнене яких небудь успіхів, яких небудь конкретних придбаня.

Доказом яскравої суперечности між президією клубу а самим клубом, зглядно его лівим крилом, котре уміло все тероризувати клубову більшість, була між иншим подія з 12. цвітня 1908. р. і всего того, що з нею вяже ся. Відома річ, що клубові предсідники оп. Романчук і Василько віднесли ся з співучетом до родини після убиства намісника Потоцкого і заявили у віденських дневниках, що осуджують сю подію, з котрою не солідаризує ся ані руский клуб ані нарид. Се було тим більше зрозумілою річю, що й социал-демократи, яко найкрайніше стороництво, осудили убиство намісника. Стало ся се в часі великодної перерви, коли держ. рада не була зібрана. Тимчасом коли лише зібрана ся держ. рада на весняну сесию, розвели крайні жигла в рускім клубі горячу розправу над становищем клубу що до згаданой події і довели до ухвали такої клубової заяви, що станула в різкій суперечности з становищем, яке заняли оп. Романчук і Василько. Та не досить того, що під напором крайних живел сею ухвалою скомпромітовано президию, але на додаток оп. Трильовский, Петрицкий і Лагодинский

О. Ник. Садовский.

Про значінє Папства в історії людства.

(Конець).

А коли глянемо в історію нашого обряду а відтак нашого народу, то побачимо папу Николая I. (858—867), що одобрил славянське богослуженє, нашому народови так дороге і миле, Інокентія IV. (1243—1254), що бажав наш нарид злучити з Церквою католицкою і прислав корону нашому Данилови, Евгения IV. (1431—1447) що іменував кievського митрополита Ізидора легатом своїм для Литви, Руси і Польщі, Климента VIII. (1502—1605), що по привятю Унії 1569 вислав письма до короля і сенаторів, в яких просив, щоби владиків і священство наше не понижувано, Урбана VIII. (1623—1644), що так само ставав в нашій обороні, Льва XIII., що доконав великого діла реформи Чина св. Василя, теперішнього святійшого Отця Пія X., що оснував нове єпископство для Русинів в Америці.

А хтоб хотів докладнійше пересвідчитись про дбалість римських Папів біля піднесеня християнских народів, нехай прочитає рішення соборів вселенських, буллї, енциклїки, брева, а навіть святські літописи, а побачить, як з припорученя Папів закладано школи, будовано храми Божі і міста, управляно поля, висушувано багна — словом, як народи підносили ся навіть в матеріальнім добробуті.

От, що пише Іван Верцінгер:

Was war Deutschland in grauen Vorweltstagen, bevor die Päpste in seinen Wäldern das Kreuz errichten? Die Päpste liessen durch ihre Missionäre die dunklen Wälder lichten, die Süm-

ple austrocknen. Wohnungen bauen und Felder bestellen« і т. д.

Малю! Папство нераз в тяжких і безвихідних, скрутних хвилях спасало народи. І так, Папа Лев I. два рази оборонив Рим перед загладою: раз в р. 452 перед Атилею „бичом божим“ а другий раз 455 перед Гайзериком, королем Вандалів.

Григорій I. просьбою виміг на Агілюльфісе, що відступив від облоги. Іван X. (914—928) оборонив Італію і Рим перед розбійничими нападами Сараценів.

Хтож виратував Европу перед Турками, як не Папи, що завзивали всіх до спільної боротьби з півмісяцем?

Знаємо, що Европа в середних віках була видівнею безвастанної боротьби, а колиб не Папи римські, то она була б стала ся, коли не добичею лютих деспотів, то пустинею Монголів.

Так велике є значінє Папства в історії людства. — Дивувати ся тільки треба тій великій злобі і переворотности ворогів, що старають ся ріжними закидами свїтлу історію Папства затемнити, збрукати та сплюгавити...

Ми сміло можемо сказати до кожного ворога Папства: «Покажи нам одну таку інституцію в історії людства, котра тільки спасених наслідків на поля культури і цивілізації принесла, як Папство».

Або чиж треба красшого свідочтва як свідочтво протестанта Івана Мілера, який вчисливши всі заслуги Папства для Німеччини, пише так: «Was wären wir geworden ohne Papst? — Was die Türken geworden sind, die in ihrer Barbarei verblieben sind».

Ми старали ся тільки вкортці представити заслуги Папства і то на поля піднесеня добробуту дочасного, земского. Тому мильно би ду-

мав сей, хто гадав би, що всі заслуги Папства відносять ся тільки до спасених і благотворних дочасних наслідків. Ні! Папство має далеко вишчу ціль і задачу а то: спасене людства вічне, жите і щастє вічне.

І в тім є Папства значінє перше і заслуги найважнійші. Про се однак нині не говоримо... III.

А тепер перейдїм до третьої часті нашой розправи, а то, щоби відповісти на питанє: що Папство через 19 ліків свого ествованя здобуло для себе? А побачимо, що через весь той час завнали Папи завзятого переслідования з сторони ворогів, а нераз навіть мученичої смерті.

Папство від першої хвилі свого ествованя аж до нині мало так багато ворогів, що не тільки число літ, але навіть число днів его ествованя не вистарчить, щоби подати повне число его ворогів. Страшно погадати!... Гляньмо до історії...

Нерон, Доміціян, Траян, з малими виїмками всі цїсарі, всі префекти провінцій, все войско... они всі разом, кільки їх там було, то мучителі християн а в першій ліній єпископів римских, папів. Тому всі папи до одного, що були в перших трох віках, були мучениками за віру. Зїстати папою, значило, бути з гори призначеним на муки і смерть...

Відтак слїдували нові вороги, єретики... В IX. віці Потій. В X. в. шляхта римска, що бажала власть папску взяти в свої руки. В XI. в. Керуларій, Генрик IV. В XII. в. Гогенштауф. В XIV. в. залежність папства від Франції. В XVI. в. Лютер, Кальвін та всі протестантські сектанти, Генрик VIII. В XVIII. енциклопедисти та революція французска, Наполеон. В XIX. королі Сардинії, що зрабували церковну державу, а святійшого Отця взяли майже в неволю, як вязня

